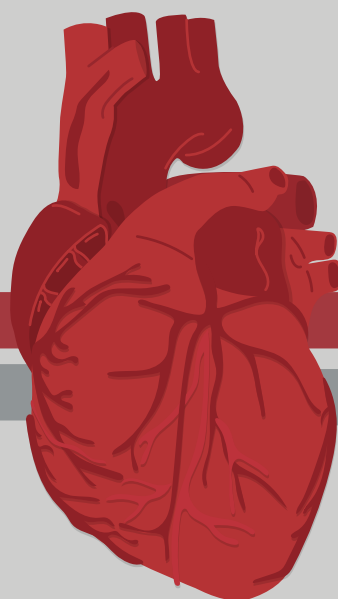




Институт за јавно здравје
на Република Македонија



**СОСТОЈБА СО ЦИРКУЛАТОРНИ БОЛЕСТИ
во Република Македонија**

2015 - 2017

ЈЗУ ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

В.Д. Директор Асс. д-р Шабан МЕМЕТИ

**ЦЕНТАР ЗА СТАТИСТИЧКА ОБРАБОТКА НА ЗДРАВСТВЕНИ ПОДАТОЦИ,
ПУБЛИЦИСТИКА И ЕДУКАЦИЈА**

М-р. д-р Вјоса Речица	Раководител на Центар
Дипл. инг. Арменд Исени	Заменик раководител
Прим. д-р Драгана Чкалеска	Началник
Прим. д-р Весна Стамболиева	Началник во Сектор за промоција, анализа и следење на незаразни болести
Дипл.м.с. Весна Зафировска	Одговорен техничар, Самостоен медицински статистичар
Дипл.м.с. Јованка Трпковска	Самостоен медицински статистичар
Дипл.м.с. Јасмина Тахири	Самостоен медицински статистичар
Дипл.м.с. Надежда Лисинац	Самостоен медицински статистичар
Станислава Најдовска	Статистичар
Борче Андоновски	Систем администратор
Сузана Дунгевска	Компјутерски дизајнер

Соработници:

Центри за јавно здравје во Република Македонија

ВОВЕД

Информацијата „Состојба со циркулаторни болести во Република Македонија, 2015-2017“ изготвена е во Институтот за јавно здравје на Република Македонија, Центар за статистичка обработка на здравствени податоци, публицистика и едукација, по повод на Светскиот ден на срцето.

Во информацијата, податоците за морталитетот и морбидитетот од болестите на циркулаторниот систем во Република Македонија изготвени се според Меѓународната статистичка класификација на болестите и сродните здравствени проблеми - Десетта ревизија (МКБ-10).

За изготвување на морталитетот користени се податоци за умрени лица од циркулаторни болести во Р.Македонија од Државен завод за статистика и обработени според разни параметри во Институтот за јавно здравје на РМ. Во информацијата се прикажани стапки на морталитетот и структура (процентуална застапеност) на умрени лица по пол. Податоците се презентирани според статистички региони и на ниво на Република Македонија во табеларни прегледи и дијаграми. Стапките на морталитетот се пресметани на 100.000 соодветно население.

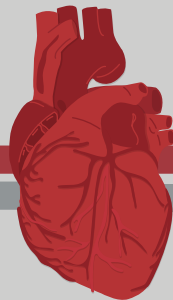
За изготвување на болничкиот морбидитет користени се податоци од индивидуални евиденции „Извештај за стационарно лекувано лице“ доставени од болничко-стационарни здравствени установи преку центрите за јавно здравје во Република Македонија, обработени за подрачјата што ги покриваат и доставени до Институтот за јавно здравје на РМ каде се изготвени податоци на ниво на Република Македонија. Во информацијата се прикажани стапки на морбидитетот и структура (процентуална застапеност) на лекувани болни од болести на циркулаторниот систем во вкупно лекувани во болничко-стационарни здравствени установи во општа популација и по пол. во табеларни прегледи и дијаграми. Стапките на морбидитетот се пресметани на 10.000 жители.

За амбулантно-поликлинчкиот морбидитет од болестите на циркулаторниот систем користени се податоци од збирните извештаи за утврдени заболувања и состојби евидентирани во амбулантно-поликлинчките здравствени установи доставени преку статистичките служби на центрите за јавно здравје до Институт за јавно здравје на РМ. Податоците се изготвени на ниво на Република Македонија, според статистички региони за вкупно лекувани од циркулаторни болести во амбулантно-поликлинчка дејност како и посебно по одделни дејности

(општа медицина, здравствена заштита на училишни деца и младина и здравствена заштита на деца од 0-6 години). Структурата и стапките на морбидитетот пресметани на 10.000 соодветно население се презентирани во табеларни прегледи и дијаграми.

Трендот на движење на морталитетот и морбидитетот од болестите на циркулаторниот систем кај населението во Република Македонија во анализираниот период прикажан е со индексни поени и дијаграми.

БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРЕН СИСТЕМ
Амбулантно-поликлинички морбидитет



*Институт за јавно здравје на Република Македонија
Центар за статистичка обработка на здравствени податоци, публицистика и едукација*

АМБУЛАНТНО - ПОЛИКЛИНИЧКИ МОРБИДИТЕТ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ, 2015-2017

Во амбулантно-поликлиничката дејност (примарна здравствена заштита) болестите на циркулаторниот систем завземаат второ место во структурата на морбидитетот (веднаш после болестите на респираторниот систем). Во периодот 2015-2017 година, процентуална застапеност на болестите на циркулаторниот систем во вкупниот број на лекуваните во примарната здравствена заштита е намалена од 14,8% во 2015 година на 14,2% во 2017 година. Линија на трендот на процентуалното учество покажува тенденција на намалување (Табела 1, Дијаграм 1).

ПРОЦЕНТУАЛНО УЧЕСТВО НА ЛЕКУВАНИ БОЛНИ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ВО ВКУПНИОТ БРОЈ НА ЛЕКУВАНИ БОЛНИ ВО АМБУЛАНТНО-ПОЛИКЛИНИЧКА ДЕЈНОСТ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, 2015-2017

Табела 1

ГОДИНА	Вкупно лекувани болни	Лекувани болни од болести на циркулаторниот систем	% од вкупно
2015	4835506	717783	14,8
2016	5017483	721544	14,4
2017	4764637	678600	14,2
Индекс 2017/2015	98,5	94,5	

Процентуално учество на лекувани од циркулаторни болести во вкупно лекувани во амбулантно-поликлиничка дејност во РМ, 2012-2017

Дијаграм 1



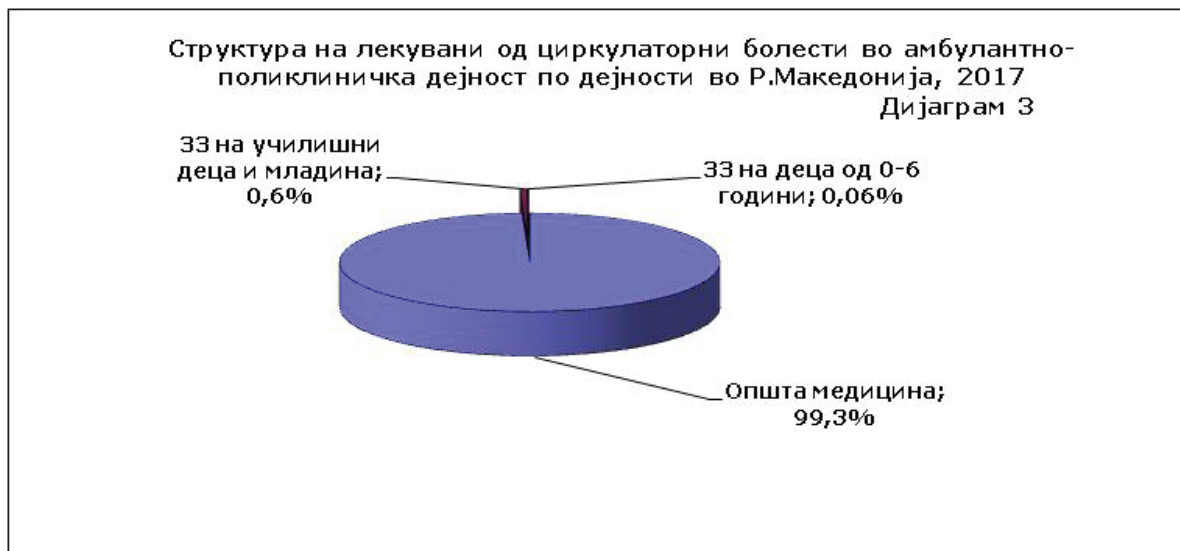
Во анализираниот период бројот на вкупно лекуваните во примарна здравствена заштита (дејност за општа медицина, здравствена заштита на училишни деца и младина и здравствена заштита на деца од 0-6 години) намален е за 1,5%, а на лекуваните од болестите на циркулаторниот систем бројот е намален за 5,5% (табела 1). Просечно годишно во периодот 2015-2017 година, од вкупно лекувани од болестите на циркулаторниот систем, 99,4% се лекувани во дејноста општа медицина (возрасно население на 20 и повеќе години), 0,6% во дејноста за здравствена заштита на училишни деца и младина (7-19 години) и 0,05% во дејноста за здравствена заштита на деца (0-6 години) (Табела 2; Дијаграми 2 и 3).

ПРОЦЕНТУАЛНО УЧЕСТВО НА ЛЕКУВАНИ БОЛНИ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ВО АМБУЛАНТНО-ПОЛИКЛИНИЧКА ДЕЈНОСТ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, 2015-2017

Табела 2

ГОДИНА	Вкупно лекувани од болести на циркулаторниот систем	%	Општа медицина	% од вкупно	Училишни деца и младина	% од вкупно	Деца од 0-6 години	% од вкупно
2015	717783	100	713085	99,3	4377	0,6	321	0,04
2016	721544	100	717628	99,5	3530	0,5	386	0,05
2017	678600	100	674101	99,3	4089	0,6	410	0,06
Просек за период	705976		701605	99,4	3999	0,6	372	0,05





Амбулантно-поликлинички морбидитет на 10000 жители од циркулаторни болести намален е од 3471,8‰ во 2015 година на 3274,3‰ во 2017 година во Република Македонија (Табела 3).

МОРБИДИТЕТ НА 10000 ЖИТЕЛИ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ВО АМБУЛАНТНО-ПОЛИКЛИНИЧКА ДЕЈНОСТ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, 2015-2017

Табела 3

ГОДИНА	Вкупно лекувани од болести на циркулаторниот систем		Ошта медицина		ЗЗ на училишни деца и младина		ЗЗ на деца од 0-6 години	
	Број	Стапка/10000	Број	Стапка/10000	Број	Стапка/10000	Број	Стапка/10000
2015	717783	3471,8	713085	4498,9	4377	136,5	321	19,8
2016	721544	3485,3	717628	4502,1	3530	112,4	386	23,9
2017	678600	3274,3	674101	4208,8	4089	132,4	410	25,3

На дијаграмот 3.1 прикажан е линеарен тренд на морбидитетот на 10000 жители од болести на циркулаторен систем дијагностицирани во амбулантно-поликлиничката дејност со тенденција на перманентен пораст во наредниот период.

Линијата на трендот во дејноста за општа медицина покажува тренд на пораст, во дејноста за здравствена заштита на училишни деца и младина покажува тренд на благо намалување, додека во дејноста за здравствена заштита на деца од 0-6 години се забележува тренд на пораст на стапката на морбидитетот од болестите на циркулаторен систем за период 2012-2017 година (Дијаграми 3.2 и 3.3).

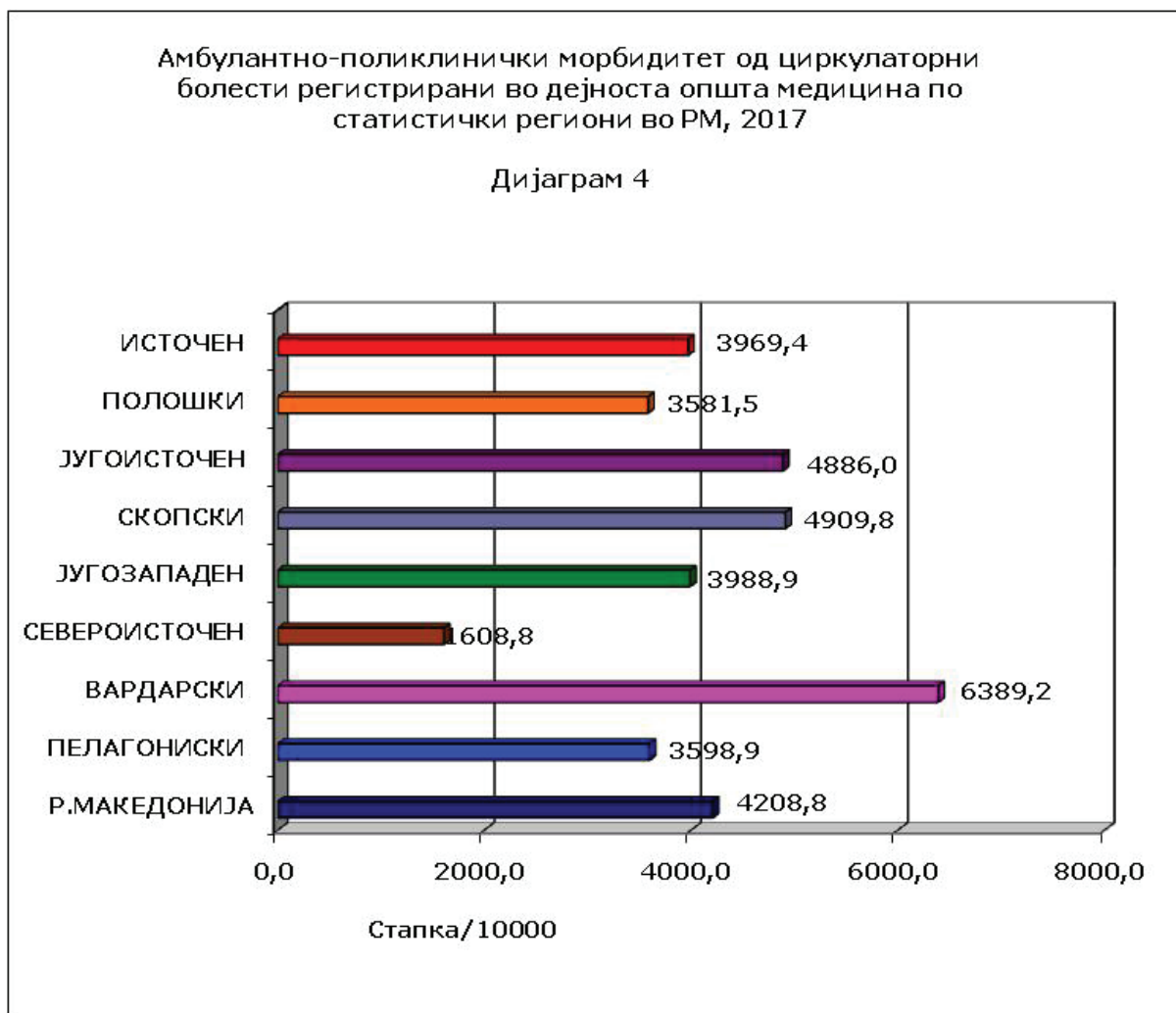


**БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ РЕГИСТРИРАНИ ВО ДЕЈНОСТА
ОПШТА МЕДИЦИНА ПО СТАТИСТИЧКИ РЕГИОНИ ВО РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА ВО 2017 ГОДИНА**

Табела 4

СТАТИСТИЧКИ РЕГИОНИ	2017		
	Болести на циркулаторниот систем (I00-I99)	% од вкупно	Стапка/10000
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	674101	19,5	4208,8
ПЕЛАГОНИСКИ РЕГИОН	65733	17,8	3598,9
ВАРДАРСКИ РЕГИОН	76726	18,9	6389,2
СЕВЕРОИСТОЧЕН РЕГИОН	21542	22,5	1608,8
ЈУГОЗАПАДЕН РЕГИОН	68538	20,5	3988,9
СКОПСКИ РЕГИОН	231809	18,8	4909,8
ЈУГОИСТОЧЕН РЕГИОН	66049	20,9	4886,0
ПОЛОШКИ РЕГИОН	87398	21,2	3581,5
ИСТОЧЕН РЕГИОН	56306	19,2	3969,4

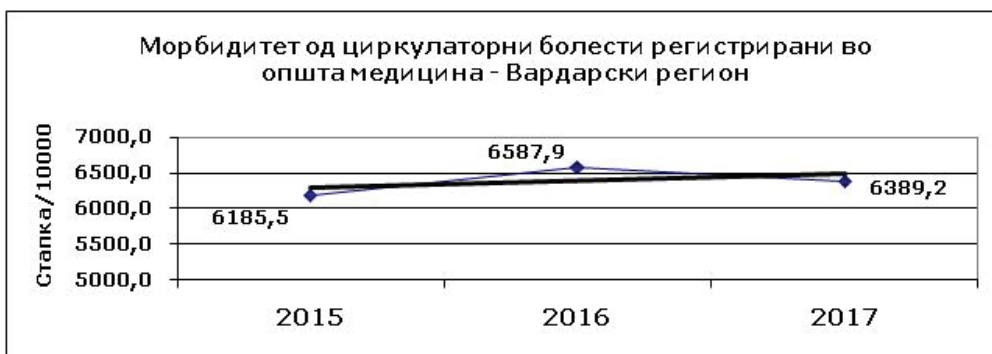
Во структурата според статистички региони, во 2017 година во дејноста општа медицина болестите на циркулаторниот систем во вкупниот број на лекувани во оваа дејност биле најзастапени во Североисточниот регион (22,5%), Полошкиот регион (21,2%) и Југоисточниот регион (20,9%). Највисоки стапки на морбидитетот на 10000 жители во 2017 година регистрирани се во Вардарскиот регион (6389,2‰) и Скопскиот регион (4909,8‰) (Табела 4, Дијаграм 4;).

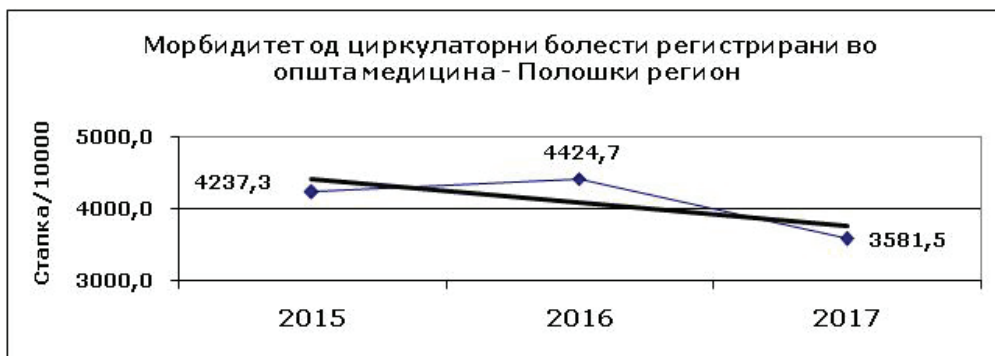
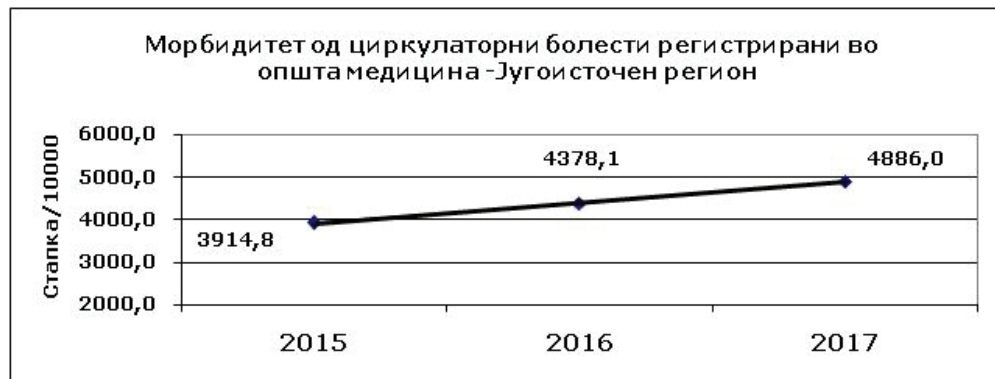
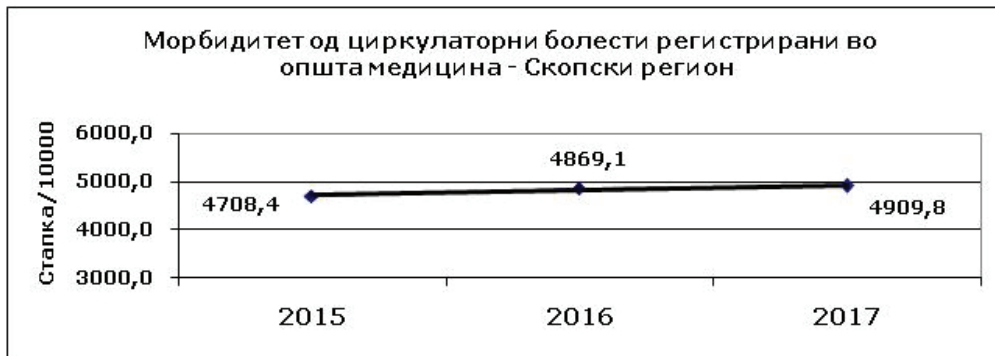


Тренд на движење на морбидитетот од болестите на циркулаторниот систем на 10000 жители во дејноста општа медицина по статистички региони за периодот 2015-2017 година прикажан е на дијаграмот 4.1.

ТРЕНД НА ДВИЖЕЊЕ НА МОРБИДИТЕТОТ ОД БОЛЕСТИТЕ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ВО
ДЕЈНОСТА ОПШТА МЕДИЦИНА ПО СТАТИСТИЧКИ РЕГИОНИ, ВО ПЕРИОДОТ 2015-2017
ГОДИНА

Дијаграм 4.1





БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРЕН СИСТЕМ

Болнички морбидитет



*Институт за јавно здравје на Република Македонија
Центар за статистичка обработка на здравствени податоци, публицистика и едукација*

**БОЛНИЧКИ МОРБИДИТЕТ ОД ЦИРКУЛАТОРНИ БОЛЕСТИ ВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Во болничката дејност бројот на лекувани болни од болестите на циркулаторниот систем покажува зголемување. Во 2015 година бројот на болнички лекуваните од овие болести 32953 или 13,1% од вкупно лекуваните во болничката дејност е зголемен за 15,5% во 2017 година (38056 или 14,5% учество во вкупно лекуваните во болничката дејност)(Табела 1).

**ПРОЦЕНТУАЛНО УЧЕСТВО НА ЛЕКУВАНИ БОЛНИ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ
СИСТЕМ ВО ВКУПНИОТ БРОЈ НА ЛЕКУВАНИ БОЛНИ ВО БОЛНИЧКАТА ДЕЈНОСТ ВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, 2015-2017**

Табела 1

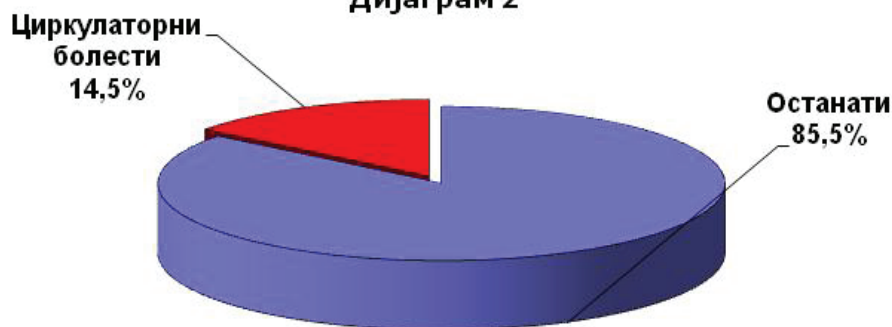
ГОДИНА	Вкупно лекувани болни	Лекувани болни од болести на циркулаторниот систем	Стапка/10000	% од вкупно
2015	252218	32953	159,4	13,1
2016	257265	33713	162,8	13,1
2017	262099	38056	183,6	14,5
Индекс 2017/2015	103,9	115,5		

Стапката на болничкиот морбидитет од циркулаторни болести на 10000 жители зголемена е од 159,4‰ во 2015 на 183,6‰ во 2017 година. Линијата на трендот на стапките на морбидитетот во општа популација за период 2013-2017 година покажува тенденција на пораст (Дијаграм 1).



Процентуално учество на лекувани од циркулаторни болести во вкупен број на лекувани во болничка дејност во РМ, 2017

Дијаграм 2



СТРУКТУРА НА ЛЕКУВАНИ БОЛНИ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ВО БОЛНИЧКО-СТАЦИОНАРНАТА ДЕЈНОСТ СПОРЕД ПОЛ ВО Р.МАКЕДОНИЈА, 2015-2017

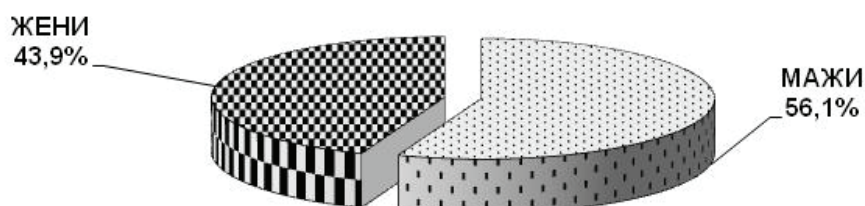
Табела 2

ГОДИНА	МАЖИ		ЖЕНИ	
	Број	%	Број	%
2015	18404	55,8	14549	44,2
2016	18599	55,2	15114	44,8
2017	21333	56,1	16723	43,9

Во структурата според пол, бројот на болнички лекувани мажи од циркулаторни болести покажува тренд на пораст за 15,90% додека кај женскиот пол бројот на лекуваните е зголемен за 14,9% за период 2015-2017 година.

Мажите почесто се лекуваат од жените од болестите на циркулаторниот систем во болничко-стационарната дејност (56,1% мажи, 43,9% жени во 2017 година). Во тек на анализираниот период во Република Македонија процентуалната застапеност на мажите е зголемена во однос на лекуваните жени кај кои е незначително намалена (Табели 2 и 3, Дијаграм 3).

Структура на лекувани од циркулаторни болести во
болничката дејност по пол во РМ, 2017
Дијаграм 3

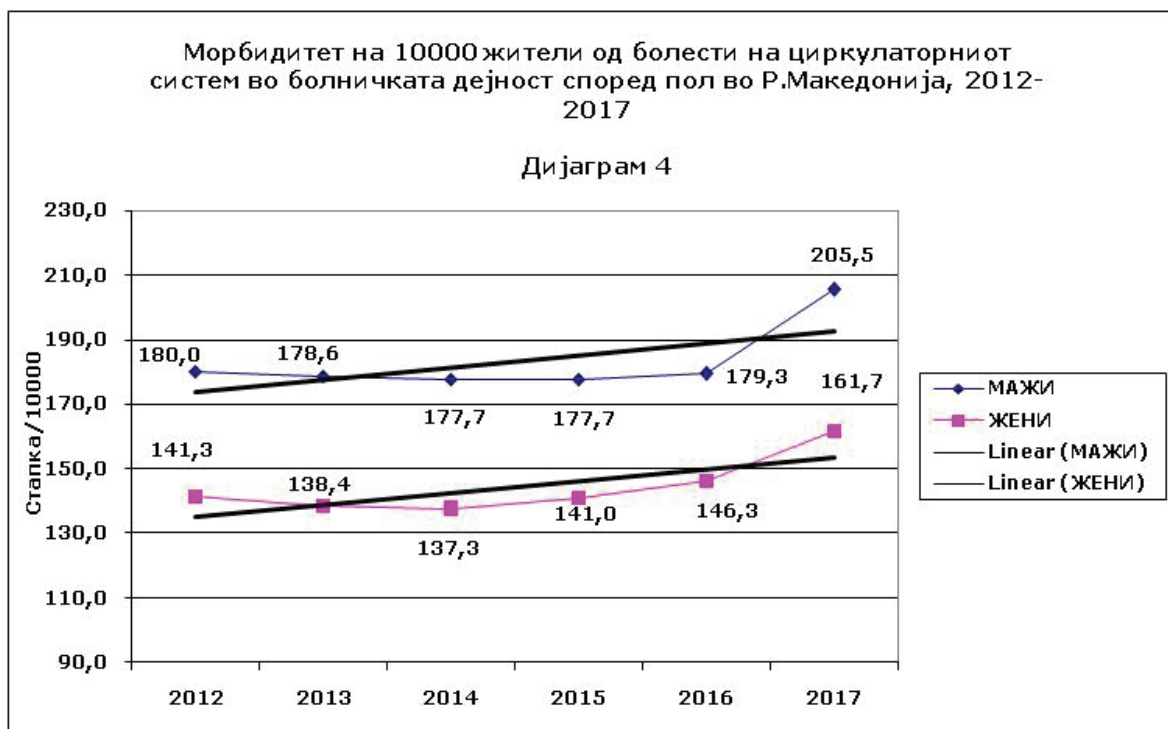


МОРБИДИТЕТ НА 10000 ЖИТЕЛИ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ВО
БОЛНИЧКО-СТАЦИОНАРНАТА ДЕЈНОСТ СПОРЕД ПОЛ ВО Р.МАКЕДОНИЈА, 2011-
2017

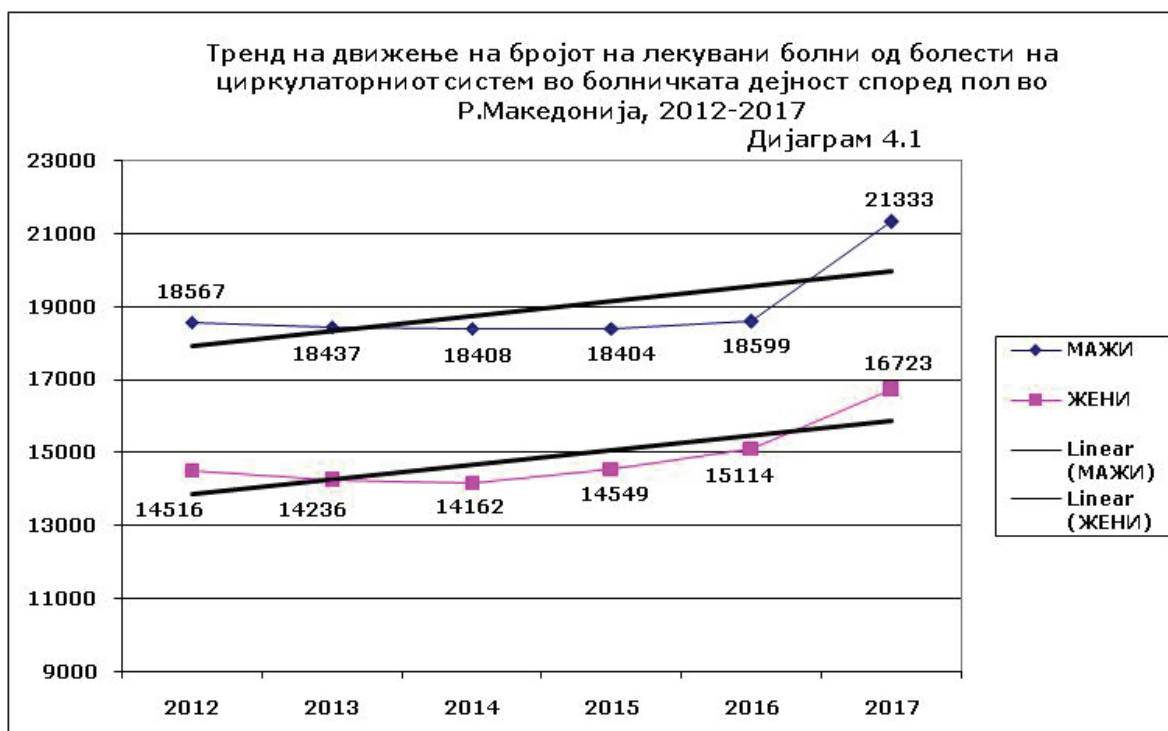
Табела 3

ГОДИНА	МАЖИ		ЖЕНИ	
	Број	Стапка/10000	Број	Стапка/10000
2011	21760	211,0	16373	159,4
2012	18567	180,0	14516	141,3
2013	18437	178,6	14236	138,4
2014	18408	177,7	14162	137,3
2015	18404	177,7	14549	141,0
2016	18599	179,3	15114	146,3
2017	21333	205,5	16723	161,7
Индекс 2017/2011	98,0		102,1	

Во тек на периодот 2011-2017 година бројот на лекуваните мажи од болестите на циркулаторниот систем намален е за 2,0% а бројот на болнички лекувани жени зголемен е за 2,1% за истиот период (Табела 3).



Линиите на трендот кај болнички лекувани болни од циркулаторни болести во периодот 2012-2017 година покажуваат тренд на пораст кај двата пола (Дијаграми 4 и 4.1).



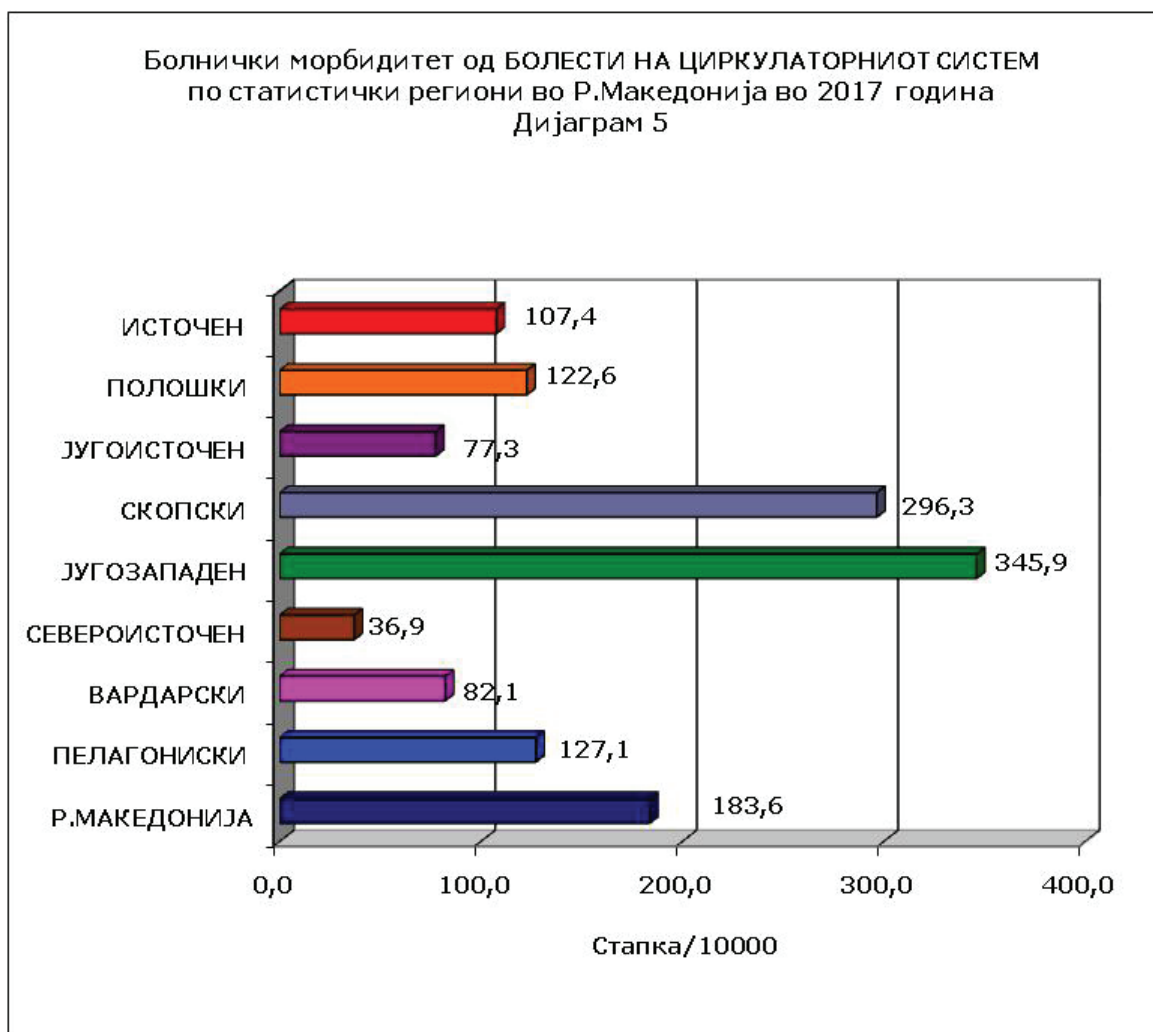
**БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ РЕГИСТРИРАНИ ВО БОЛНИЧКО-
СТАЦИОНАРНА ДЕЈНОСТ ПО СТАТИСТИЧКИ РЕГИОНИ ВО РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА ВО 2017 ГОДИНА**

Табела 5

СТАТИСТИЧКИ РЕГИОНИ	2017			Индекс 2017/2015
	Болеести на циркулаторниот систем (I00-I99)	% од вкупно	Стапка/10000	
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	38056	14,5	183,6	115,5
ПЕЛАГОНИСКИ РЕГИОН	2929	11,5	127,1	90,1
ВАРДАРСКИ РЕГИОН	1254	10,3	82,1	77,2
СЕВЕРОИСТОЧЕН РЕГИОН	651	6,9	36,9	96,9
ЈУГОЗАПАДЕН РЕГИОН	7601	15,6	345,9	113,7
СКОПСКИ РЕГИОН	18453	15,1	296,3	122,0
ЈУГОИСТОЧЕН РЕГИОН	1342	12,7	77,3	89,2
ПОЛОШКИ РЕГИОН	3930	20,4	122,6	196,3
ИСТОЧЕН РЕГИОН	1896	13,3	107,4	90,5

Во дистрибуцијата по статистички региони во 2017 година циркулаторните болести во вкупниот број на хоспитализирани болни биле најмногу застапени во Полошкиот регион (20,4%). Во Североисточниот регион се најмалку лекувани болни од циркулаторни болести со 6,9% застапеност во вкупниот број на лекувани во болничката дејност (Табела 5).

Анализата на лекуваните болни од циркулаторни болести во болничко стационарната дејност во периодот 2015-2017 година укажува на зголемување на бројот во 3 статистички региони: Полошкиот за 96,3%, Скопскиот (22,0%) и Југозападниот (13,7%) .Во останатите региони се забележува намалување.



Највисоки стапки на морбидитетот на 10000 жители во 2017 година регистрирани се во Југозападниот (345,9‰) и Скопскиот регион (296,3‰), а најниска стапка во Североисточниот регион (36,9 лекувани болни на 10000 население) (Табела 5, Дијаграм 5;).

Тренд на движење на морбидитетот од болестите на циркулаторниот систем на 10000 жители во болничко-стационарната дејност по статистички региони за периодот 2015-2017 година прикажан е на дијаграмот 5.1.

ТРЕНД НА ДВИЖЕЊЕ НА МОРБИДИТЕТОТ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ВО
БОЛНИЧКО-СТАЦИОНАРНА ДЕЈНОСТ ПО СТАТИСТИЧКИ РЕГИОНИ, ВО ПЕРИОДОТ 2015-2017
ГОДИНА

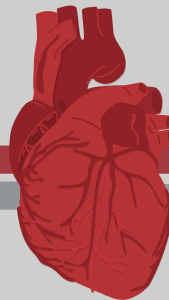
Дијаграм 5.1





БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРЕН СИСТЕМ

Морталитет



*Институт за јавно здравје на Република Македонија
Центар за статистичка обработка на здравствени податоци, публицистика и едукациј*

**МОРТАЛИТЕТ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, 2015-2017**

Во структурата на најчестите причини за смрт болестите на циркулаторниот систем се на прво место и се во постојан пораст кај населението во Република Македонија (Табела 1).

**МОРТАЛИТЕТ НА 100.000 ЖИТЕЛИ СПОРЕД НАЈЧЕСТИ ПРИЧИНИ ЗА СМРТ
ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО 2017 ГОДИНА**

Табела 1

ГРУПИ НА БОЛЕСТИ (СУБТОТАЛИ) ПО МКБ-10	БРОЈ	%	Стапка/100000	РАНГ
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	20318	979,4	100	-
Неоплазми (C00-D48)	3715	179,1	18,3	II
Ендокрини, нутритивни и метаболични болести (E00- E90)	980	47,2	4,8	III
Болести на циркулаторниот систем (I00-I99)	11172	538,5	55,0	I
Болести на респираторниот систем (J00-J99)	852	41,1	4,2	IV
Болести на дигестивниот систем (K00-K93)	475	22,9	2,3	V
Болести на генитоуринарниот систем (N00-N99)	463	22,3	2,3	VI
Одредени состојби што настануваат во перинаталниот период (P00-P99)	150	7,2	0,7	
Симптоми, знаци и наоди некласифицирани на друго место (R00-R99)	1318	63,5	6,5	
Повреди и труења (S00- T98)	421	20,3	2,1	
Останати	772	37,2	3,8	

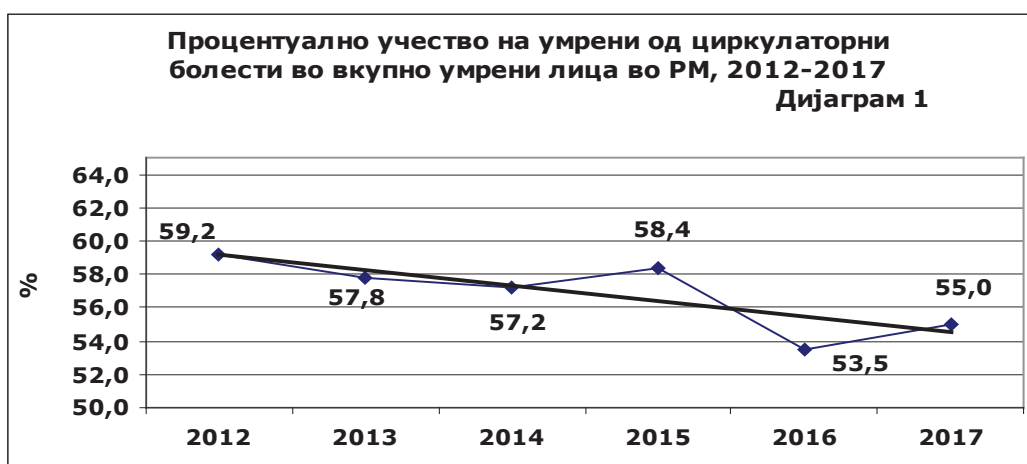
Во периодот 2015-2017 година, процентуалната застапеност на умрени од болестите на циркулаторниот систем во вкупниот број на умрени лица

намалена е од 58,4% во 2015 година на 55,0% во 2017 година. (Табела 2, Дијаграми 1, 2 и 3).

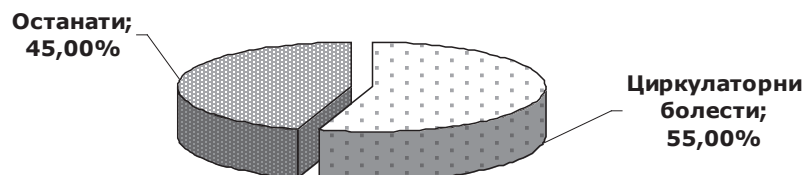
ПРОЦЕНТУАЛНО УЧЕСТВО НА УМРЕНИ ОД БОЛЕСТИТЕ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ВО ВКУПНИОТ БРОЈ НА УМРЕНИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, 2015-2017

Табела 2

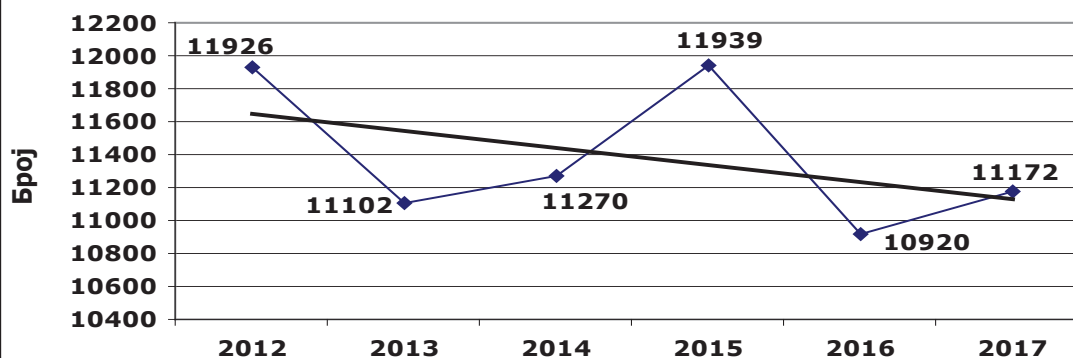
ГОДИНА	Вкупно умрени	Умрени од болести на циркулаторниот систем	% од вкупно умрени
2015	20461	11939	58,4
2016	20421	10920	53,5
2017	20318	11172	55,0
Индекс 2017/2015	99,3	93,6	



Процентуална застапеност на умрени од циркулаторни болести во
вкупно умрени во РМ, 2017
Дијаграм 3



Умрени од болести на циркулаторниот систем во
Република Македонија, 2012-2017
Дијаграм 4



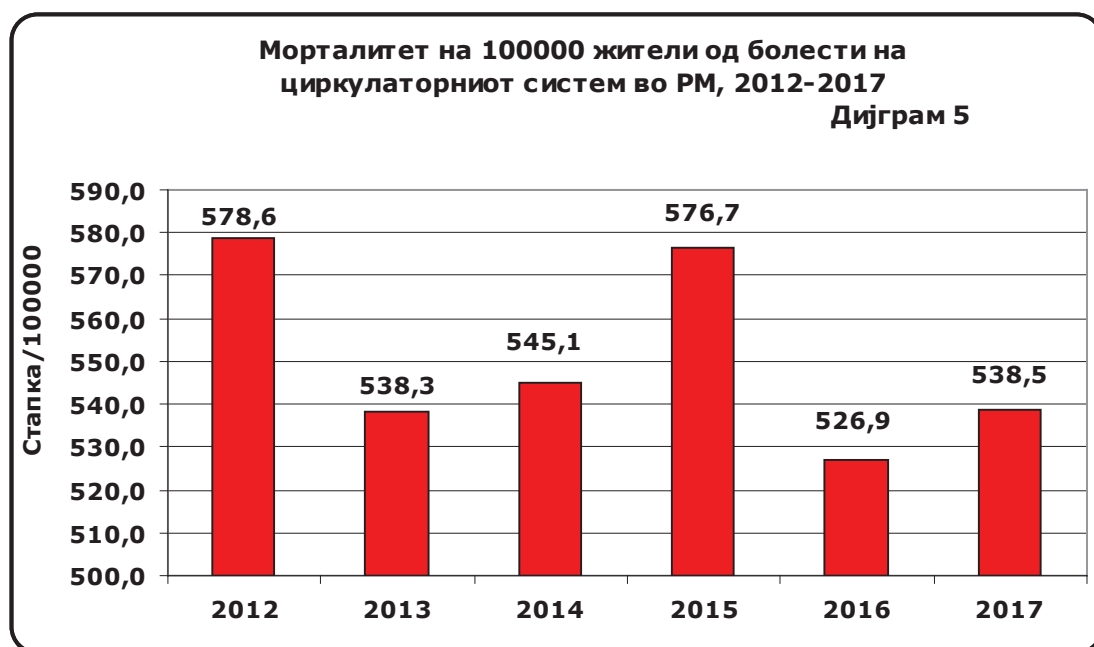
Бројот на вкупно умрени лица во Република Македонија намален е за 0,7%, додека бројот на умрени од болестите на циркулаторниот систем како основна причина за смрт намален е за 6,4% во периодот 2015-2017 година. Линијата на трендот за период 2012-2017 година покажува тенденција на намалување во наредниот период (Дијаграм 4).

Стапката на морталитетот на 100000 жители од циркулаторни болести во Република Македонија намалена е од 576,1‰ во 2015 година на 538,5‰ во 2017 година (Табела 3, Дијаграм 5).

МОРТАЛИТЕТ НА 100000 ЖИТЕЛИ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, 2015-2017

Табела 3

ГОДИНА	Вкупно умрени	Умрени од болести на циркулаторниот систем	Стапка/100000
2015	20461	11939	576,7
2016	20421	10920	526,9
2017	20318	11172	538,5
Индекс 2017/2015	99,3	93,6	



Во дистрибуцијата на умрени од болести на циркулаторниот систем по **статистички региони** во Република Македонија во 2017 година, највисоки стапки на морталитетот на 100000 жители утврдени се во Југоисточниот регион (681,4‰) Вардарскиот регион (666,0‰), Пелагонискиот регион (653,2‰) и. Од републичкиот просек (538,5 умрени од циркулаторни болести на 100000 жители) отстапуваат 5 региони со повисоки стапки на морталитетот. Полошкиот и Скопскиот регион покажуваат најниски стапки на морталитетот од овие заболувања (Таабела 4, Дијаграм 6).

УМРЕНИ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ПО СТАТИСТИЧКИ РЕГИОНИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО 2017 ГОДИНА

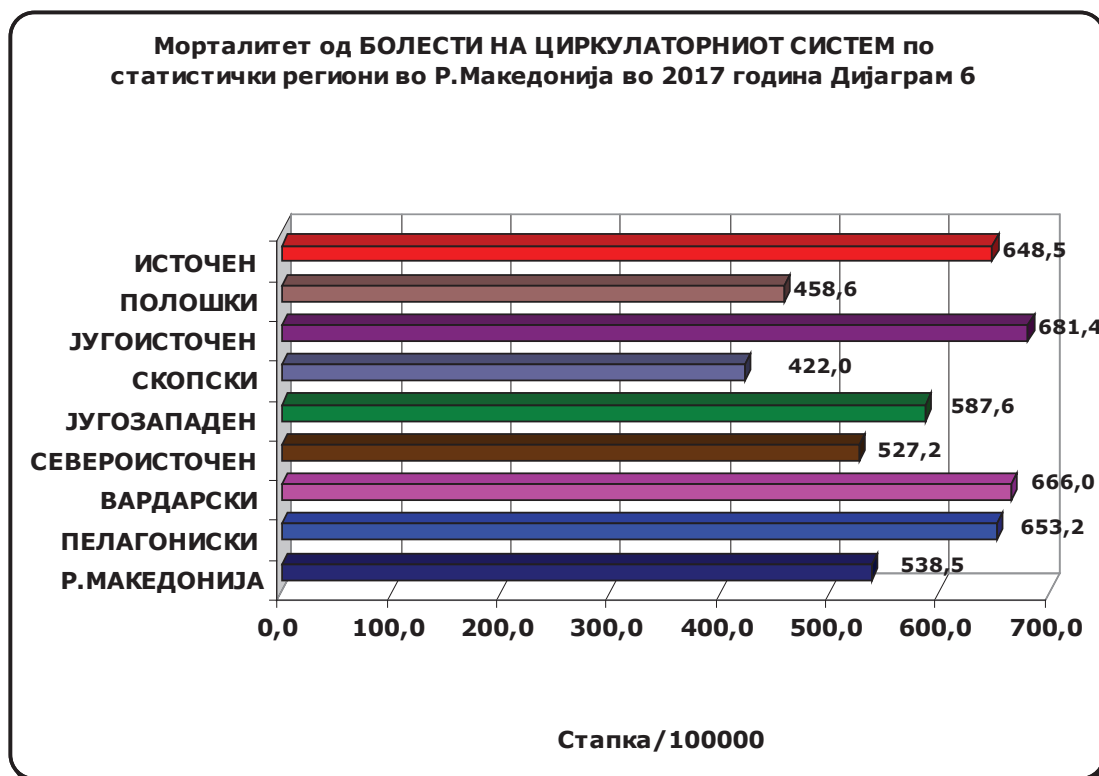
Табела 4

СТАТИСТИЧКИ РЕГИОНИ	2017			Индекс 2017/2015
	Болеести на циркулаторниот систем (I00-I99)	% од вкупно умрени	Стапка/100000	
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	11172	55,0	538,5	93,6
ПЕЛАГОНИСКИ РЕГИОН	1499	49,0	653,2	97,0
ВАРДАРСКИ РЕГИОН	1015	60,5	666,0	91,0
СЕВЕРОИСТОЧЕН РЕГИОН	929	56,9	527,2	84,4
ЈУГОЗАПАДЕН РЕГИОН	1291	64,3	587,6	100,5
СКОПСКИ РЕГИОН	2642	46,0	422,0	83,2
ЈУГОИСТОЧЕН РЕГИОН	1182	64,0	681,4	101,3
ПОЛОШКИ РЕГИОН	1473	61,2	458,6	102,5
ИСТОЧЕН РЕГИОН	1141	58,8	648,5	102,7

ИЗВОР: Државен завод за статистика

ОБРАБОТКА: Институт за јавно здравје на Република Македонија

Центар за статистичка обработка на здравствени податоци, публицистика и едукација



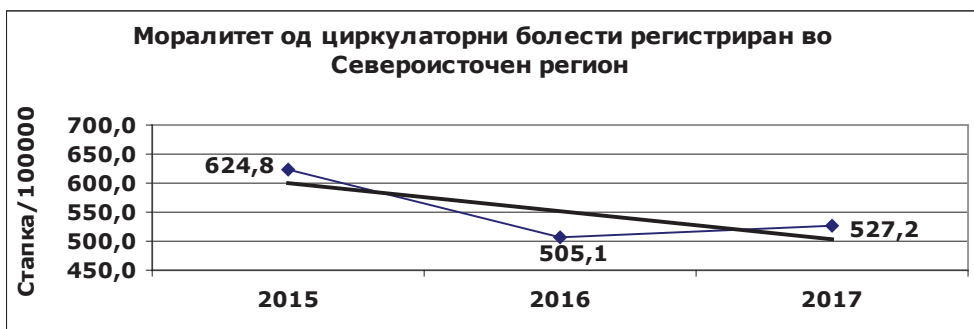
Во структурата на умрени лица од циркулаторни болести во вкупно умрени лица во 2017 година, во 6 статистички региони се застапени над 55,0% а само 2 статистички региони, Пелагонискиот и Скопскиот регион не го надминуваат републичкиот просек (Табела 4).

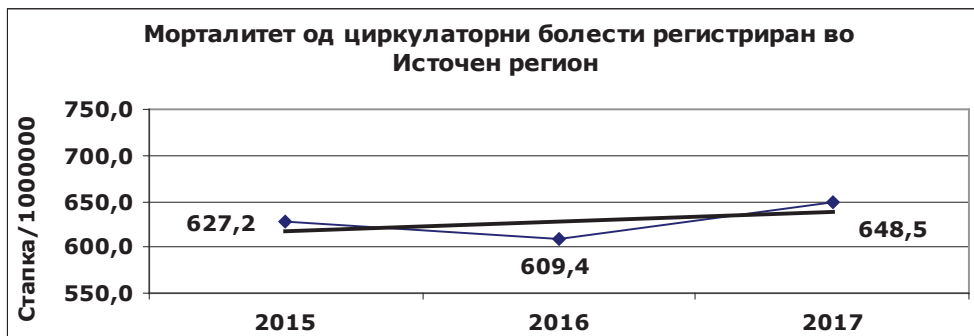
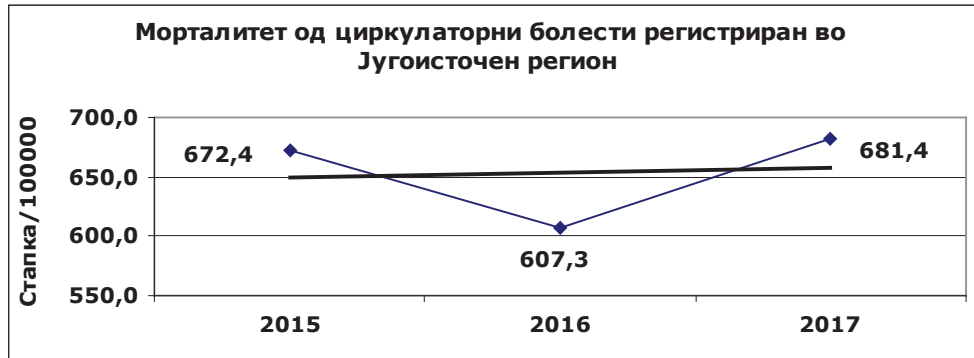
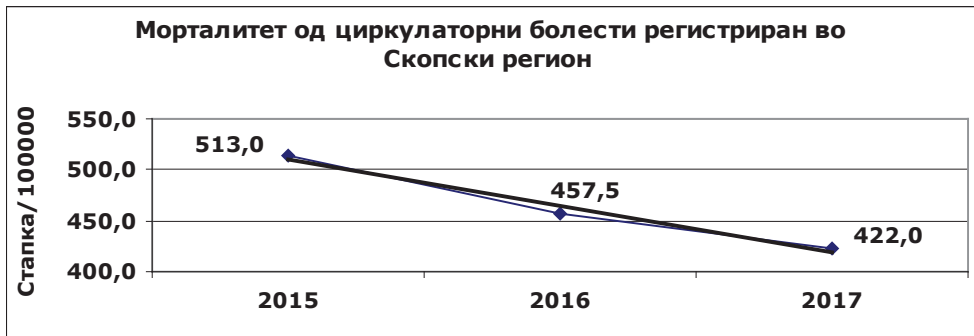
Анализата на умрени лица од циркулаторни болести како основна причина за смрт во 2017 во однос на 2015 година укажува на намалување на бројот на умрените во 4 статистички региони, а зголемување во 2 статистички региони, Југозападен, Југоисточниот, Полошкиот и Источен регион.

Тренд на движење на морталитетот од болестите на циркулаторниот систем на 100000 жители по статистички региони за периодот 2015-2017 година прикажан е на дијаграмот 6.1.

ТРЕНД НА ДВИЖЕЊЕ НА МОРТАЛИТЕТОТ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ПО
СТАТИСТИЧКИ РЕГИОНИ, ВО ПЕРИОДОТ 2015-2017 ГОДИНА

Дијаграм 6.1





К О Н С Т А Т А Ц И И :

- Болести на циркулаторен систем завземаат **прво место во морталитетот** како основна причина за смрт и **второ место во морбидитетот** кај населението во Р.Македонија.
- Во **амбулантно-поликлиничката дејност** (примарна здравствена заштита) болестите на циркулаторниот систем завземаат второ место во структурата на морбидитетот (веднаш после болестите на респираторниот систем).
- Процентуалната застапеност на болестите на циркулаторниот систем во вкупниот број на лекуваните во примарната здравствена заштита изнесува 14,2%.
- Во анализираниот период 2015-2017 година бројот на вкупно лекуваните во **примарна здравствена заштита** (дејност за општа медицина, здравствена заштита на училишни деца и младина и здравствена заштита на деца од 0-6 години) намален е за 1,5%, а на лекуваните од болестите на циркулаторниот систем бројот е намален за 5,5%.
- **Амбулантно-поликлинички морбидитет** на 10000 жители од циркулаторни болести намален е од 3471,8‰ во 2015 година на 3274,3‰ во 2017 година во Република Македонија.
- **Линеарен тренд** за период 2012-2017 година на морбидитетот на 10000 жители од болести на циркулаторен систем дијагностицирани во амбулантно-поликлиничката дејност е со **тенденција на перманентен пораст** во наредниот период.
- Во Во структурата според **статистички региони**, во 2017 година **во дејноста општа медицина** болестите на циркулаторниот систем во вкупниот број на лекувани во оваа дејност биле најзастапени во Североисточниот регион (22,5%), Полошкиот регион (21,2%) и Југоисточниот регион (20,9%). **Највисоки стапки** на морбидитетот на 10000 жители во 2017 година регистрирани се во Вардарскиот регион (6389,2‰) и Скопскиот регион (4909,8‰)
- Во **болничката дејност** бројот на лекувани болни од болестите на циркулаторниот систем покажува зголемување. Во 2015 година бројот на болнички лекуваните од овие болести 32953 или 13,1% од вкупно лекуваните во болничката дејност е зголемен за 15,5% во 2017 година (38056 или 14,5% учество во вкупно лекуваните во болничката дејност)

- **Мажите почесто се лекуваат од жените** од болестите на циркулаторниот систем во болничко-стационарната дејност (56,1% мажи, 43,9% жени во 2017 година).
- Во структурата **според пол**, бројот на болнички лекувани мажи од циркулаторни болести покажува тренд на пораст за 15,90% додека кај женскиот пол бројот на лекуваните е зголемен за 14,9% за период 2015-2017 година.
- Во дистрибуцијата по **статистички региони** во 2017 година циркулаторните болести во вкупниот број на хоспитализирани болни биле најмногу застапени во Полошкиот регион (20,4%). Во Североисточниот регион се најмалку лекувани болни од циркулаторни болести со 6,9% застапеност во вкупниот број на лекувани во болничката дејност
- Анализата на лекуваните болни од циркулаторни болести во болничко стационарната дејност во периодот 2015-2017 година укажува на зголемување на бројот во 3 статистички региони: Полошкиот за 96,3%, Скопскиот (22,0%) и Југозападниот (13,7%) .Во останатите региони се забележува намалување.
- Во структурата на најчестите **причини за смрт** болестите на циркулаторниот систем се на **прво место** и се во постојан пораст кај населението во Република Македонија.
- Во периодот 2015-2017 година, процентуалната застапеност на умрени од болестите на циркулаторниот систем во вкупниот број на умрени лица намалена е од 58,4% во 2015 година на 55,0% во 2017 година.
- Бројот на вкупно умрени лица во Република Македонија намален е за 0,7%, додека бројот на умрени од болестите на циркулаторниот систем како основна причина за смрт намален е за 6,4% во периодот 2015-2017 година.
- Стапката на морталитетот на 100000 жители од циркулаторни болести во Република Македонија намалена е од 576,1‰ во 2015 година на 538,5‰ во 2017 година.
- Во дистрибуцијата на умрени од болести на циркулаторниот систем по **статистички региони** во Република Македонија во 2016 година, највисоки стапки на морталитетот на 100000 жители утврдени се во Југоисточниот регион (681,4‰) Вардарскиот регион (666,0‰), Пелагонискиот регион (653,2‰) и. Од републичкиот просек (538,5 умрени од циркулаторни болести на 100000 жители) отстапуваат 5 региони со повисоки стапки на

морталитетот. Полошкиот и Скопскиот регион покажуваат најниски стапки на морталитетот од овие заболувања.

- Болестите на циркулаторниот систем се **приоритетен здравствен проблем во патологијата на населението** во Република Македонија. Во **сузбивањето и спречувањето на појавување на овие болести** значајно е превземање на мерки за превенција со посебен акцент на **ефикасни превентивни активности во отстранувањето на факторите на ризик**: пушење, алкохол, прекумерна телесна тежина, физичка неактивност, намален внес на зеленчук и овошје, прекумерен внес на шеќер, стрес, психосоцијални фактори, аерозагадување и т.н.